

OPONENTSKÝ POSUDEK

Bakalářská práce Zuzany Cahlíkové

"Komparativní analýza integračních politik Česka a Švédska"

Univerzita Karlova v Praze

Přírodovědecká fakulta

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

2009

Bakalářská práce Zuzany Cahlíkové se zabývá porovnáním integračních politik Česka a Švédska prostřednictvím ukazatele Migrant Integration Policy Index (MIPEX). Autorka předkládá velmi obsáhlou práci, která svým rozsahem odpovídá téměř magisterské práci.

Za poměrně dobře zpracované považuji politické oblasti indexu MIPEX za Švédsko v kapitole 5, které jsou popsány vesměs stručně, výstižně a přehledně. Pozitivně hodnotím i kapitolu 6 Srovnání integračních politik Česka a Švédska, kde autorka mimo jiné uvádí stručné návrhy řešení české integrační politiky. Na druhou stranu bych však v této kapitole uvítala přehlednější uspořádání jednotlivých politických oblastí.

Navíc oceňuji fakt, že si autorka v závěru práce sama uvědomuje, že zpracování integrační politiky v Česku je velmi široké, komplikované a nesnadno uchopitelné téma, které podle mého názoru vyžaduje dlouhodobější zkušenosti s touto oblastí, což autorka pravděpodobně nemá.

Vzhledem k charakteru práce, bakalářská práce, je většina kapitol zbytečně obsáhlých (kapitola 1 Úvod, kapitola 2 Integrace a integrační politika, kapitola 3 Migrace v Česku a Švédsku, kapitola 4 Integrační politika v Česku). Úvod ke kapitole 2 Integrace a integrační politika a její podkapitola 2.2 Integrační politika Evropské unie jsou také zbytečně dlouhé a navíc chybí jakákoliv provázanost na zbývající části práce. Dále by mohly být některé podkapitoly (např. 1.2 Zdroje dat a literatura, 2.4 MIPEX), z hlediska svého významu v rámci celé práce, spíše samostatnými kapitolami. Nadměrná pozornost je věnována i vývoji a současné migrační situaci v Česku a ve Švédsku (kapitola 3), přičemž stručný popis historického vývoje v kontextu výzkumu integračních politik Česka a Švédska by byl zcela postačující.

Užší zaměření práce na index MIPEX sledovaný pro Českou republiku a Švédsko v kontextu charakteristik integračních politik obou zemí by byl pro účely bakalářské práce zcela postačující.

Po formální stránce jsem kromě výše okomentovaného rozsahu práce a několika kapitol, resp. podkapitol našla i následující nesrovnalosti:

- v úvodu práce by bylo vhodné uvést i seznam použitých zkratk

- všechny grafy obsahují dva nadpisy a navíc nejsou dostatečně přehledné, resp. výstupy z programu Excel nejsou upravené pro potřeby bakalářské práce
- použitá literatura obsahuje především internetové zdroje, bohužel chybí více knižních titulů včetně bakalářské nebo magisterské práce
- internetové zdroje jsou chybně citované
- str. 4: okatě působí "Czech republic"
- str. 12: chybí citace, odkud je použito rozdělení právě na tři koncepty integrace
- str. 14: chybí zdroj použitý při definování imigrace/emigrace; pokud si pojmy definuje autorka sama, mělo by to být v textu uvedeno
- str. 14: chybí zdroj použitý při definování pojmu „cizinec“ ve švédském kontextu
- str. 60: chybný odkaz na podkapitoly 4.2.3 místo podkapitoly 4.2.2 Přístup ke státnímu občanství

V práci se vyskytuje několik faktických nesrovnalostí:

- str. 18: "think tank": v návaznosti na kontext by bylo vhodné blíže specifikovat, co autorka pod tímto pojmem myslí.
- str. 26: podle § 87a zákona o pobytu cizinců by Slováci měli podat žádost o povolení k přechodnému pobytu, pokud hodlají na území ČR pobývat po dobu delší než 30 dnů; pokud tak neučiní mají povinnost se podle § 93, odst. 2 zákona o pobytu cizinců zaregistrovat na cizinecké policii do 30 dnů ode dne vstupu na území.
- str. 34: není jasný smysl věty: "Ovšem zákon by mohl být formulován tak, že by bylo řečeno, že je potřeba, aby cizinec měl zajištěné ubytování, což by si úřady musely samy zkontrolovat a cizinec by - pouze pro urychlení - mohl předložit např. nájemní smlouvu."
- str. 35, 37: v uvedeném kontextu není jasný význam informace o správním poplatku a její dopad na ukazatel MIPEx v oblasti trvalého pobytu a přístupu ke státnímu občanství.
- str. 35: autorka se zmiňuje o povinnosti předložit doklad o vykonání zkoušky z českého jazyka při podání žádosti o trvalý pobyt. Tato povinnost se však nevztahuje kromě občanů EU a jejich rodinných příslušníků ani na uchazeče zapojené do projektu "Aktivní výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků", což není v textu uvedeno.
- str. 39: není jasný smysl věty: "Rodinná migrace je velmi důležitá jako důvod pro udělení trvalého pobytu v Česku."
- str. 39-40, 61: v oblasti slučování rodiny vychází autorka pouze z § 42a zákona o pobytu cizinců, nicméně k faktickému slučování rodiny dochází i na základě víza k pobytu do 90 dnů (§ 26 zákona o pobytu cizinců) a víza k pobytu nad 90 dnů (§ 30 zákona o pobytu cizinců). Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu je pak možné podat přímo v ČR a prakticky se jedná o "prodloužení víza k pobytu nad 90 dnů". Na základě výše uvedeného nelze zcela souhlasit s větou ze str. 40: "...doba pro vyřízení pobytu za účelem sloučení rodiny je dosti dlouhá, může se protáhnout až na dva roky", resp. s větou ze str. 61: "Doba trvání vyřízení žádosti by se měla v Česku jednoznačně snížit".
- str. 40: autorka se věnuje pouze případu zaměstnávání tzv. "lokálních zaměstnanců" a nezmiňuje jiný

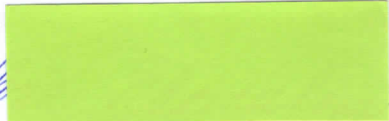
neméně častý případ, kdy zahraniční společnost vyšle svého zaměstnance pracovat do ČR. Proces získávání pracovního povolení pak není v případě "vyslání" závislý na lokálním trhu práce a pracovní povolení je tak vydané v kratším časovém horizontu.

- str. 40: podle § 92, odst. 2 zákona o zaměstnanosti je možné od 1. 1. 2009 vydat pracovní povolení s platností až na dva roky.
- str. 44, 61: v souvislosti s trhem práce je na str. 44 uvedeno: "Kladně je hodnocena relativní bezpečnost před ztrátou zaměstnání...", avšak na str. 61 autorka uvádí: "Velké rozdíly existují i v jistotě cizinců v zaměstnání. Cizinci s vízem nad 90 dnů jsou v Česku často pod tlakem...". Tvrzení jsou ve vzájemném rozporu.
- str. 50: v textu chybí vysvětlení, z jakého důvodu jsou v indexu MIPEX kritizovány ceny za vyřízení povolení k trvalému pobytu ve Švédsku. Výše uvedené ceny SEK 1,000 pro dospělého a SEK 500 za dítě nelze považovat za přehnané vzhledem k právům, která cizinec s trvalým pobytem ve Švédsku získá.
- str. 63: autorka uvádí, že jedním z cílů práce bylo: "...nabídnout doporučení na zlepšení české integrační politiky", explicitní doporučení je uvedeno pouze v kapitole 6, avšak v samotném v závěru práce, kde mají být výsledky výzkumu shrnuty již bohužel tato doporučení citována nejsou.
- str. 63: i když autorka považuje za klíčové části své práce kapitoly 4 a 5, z mého pohledu je hlavním výstupem výzkumu kapitola 6, ve které jsou shrnuty výsledky dílčích kapitol 4 a 5 a navíc je zde provedena samotná komparativní analýza integračních politik Česka a Švédska včetně stručných návrhů řešení.
- str. 64: autorka uvádí, že za největší problémy s integrací cizinců považuje mimo jiné přístup vykonavatelů politiky a majoritní společnosti, bohužel však chybí specifikace těchto přístupů případně odkaz na jinou kapitolu práce.
- str. 64: "Dle mého názoru mají ale cizinci, kteří v Česku žijí, vysoký integrační potenciál..." , jedná se o vlastní názor autorky, avšak je třeba vzít v úvahu fakt, že v Česku žije i vysoký podíl cizinců pocházejících z odlišného kulturního prostředí např. z východní a jihovýchodní Asie.

Po stylistické stránce považuji práci za dostatečně zvládnutou, i když některé části jsou obtížněji srozumitelné. Navíc by byl obsah lépe srozumitelný, pokud by byla celá práce napsaná pouze ve třetí osobě jednotného čísla rodu středního. V práci je málo překlepů a pravopisných chyb.

Přes veškerou kritiku, která je míněna zejména jako zpětná vazba pro autorku, hodnotím práci kladně a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze 7. června 2009

Mgr. Soňa Schovánková
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje